Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 109. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 11-го ЧЕРВНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, JUNE 11, 1983 No. 109. VOL. XC.

ПЛАСТУНИ ВИРУШАЮТЬ НА ЗУСТРІЧ У НІМЕЧЧИНІ

Торонто, Онт. (КПС-Канада). — Влітку цього року пластова молодь із станиць по цілій Канаді й Америці вибирається на Ювілейну Міжкрайову Пластову Зустріч, яка відбудеться в днях від 14-го до 22-го серпня на площі Гохлянд біля села Кенінґсдорф, 35 кілометрів на південь від Мюнхену, Західня Німеччина.

Крайова Пластова Старшина в Німеччині ще минулого року розіслала запрошення до друзів-пластунів в інших країнах, щоб приїхати до Европи на закінчення святкувань 70-ліття Пласту, яке вже було відзначене в 1982 році ювілейними зустрічами в Австралії, Арґентині й Америці.

З початком серпня групи юнацтва і впорядників відлетять із Торонто й Ню Йорку до Амстердаму, де розпочнуть свою мандрівку по Европі. Пластуни спершу оглянуть Голляндію, а потім переїдуть до Ротенбурґу, в південній Німеччині. Із цього старовинного баварського міста вони вирушатимуть на мандрівки по сусідніх містах і селах. Одночасно до Німеччини прибуде група старших пластунів і пластунок, зорганізована куренем „Орден Хрестоносців". І так різними шляхами пластуни примандрують до Кенігсдорфу, де долучаться до табору европейських платунів, який триватиме вже від 30-го липня.

В програмі самої зустрічі передбачено „День дружби", прогулянку до Мюнхену, мандрівки в Альпах, представлення пластової поезії і співу, як і новацький вогник та святкову ювілейну ватру.

Організатор з'їзду, КПС (Крайова Пластова Старшина) у Німеччині, яку очолює пл. сен. Маруся Саляк, передбачає, що активну участь у таборуванні буде брати приблизно 300 пластунів і пластунок. Це буде перша такого розміру зустріч в Европі від часу масової еміґрації пластунів за океан при кінці 1940-их років.

Комендантом ЮМПЗустрічі буде пл. сен. Володимир М'ялковський. Програма, за яку відповідає пл. сен. Маруся Заяць-Сидір, буде переведена з наголошенням цьогорічного гасла: „Пластовий закон — наш дороговказ!", і теми односте Пласту в цілому світі.

Після закінчення одноденної зустрічі, її учасники вирушать у дальші мандри по Европі. Група вірлиць і старших пластунів виїде на схід, щоб відвідати гуцульські села в північній Румунії, вступаючи по дорозі до українського поселення в Боснії, в Юґославії. Розвідувачі й розвідувачки попрямують на захід, до Франції, де відвідають українські осередки в Альзасі й Парижі. Наймолодша віком група учасників і учасниць відбуде мандрівку в напрямі півдня, до Італії. Всі ці прогулянки організує пл. сен. Юрій Даревич із Канади.

Хоч реченець для зголошення повної участи вЮМПЗустрічі вже вигас 30-го травня ц.р., все таки буде можливість для гостей, включно з заокеанськими пластунами, приглянутися офіційними частинами програми. За дальшими інформаціями звертатися до: Ukrainischer Pfadfinderbund e. V., Schonstr. 55, 8000 Munchen 90, Federal Republic of Germany.

У В-ві „Сучасність" вийшла книжка М. Горбаля

Мюнхен, Західня Німеччина. — У В-ві „Сучасність" появилася 398-сторінкова книжка поета з України Миколи Горбаля — перша його збірка — п.з. „Деталі пісчаного ґодинника" — поезії та пісні. Упорядником цього видання є Надія Світлична, музичним редактором — Ігор Соневицький. Вступні статті до цієї книжки написали Н. Світлична, недавня правозахисниця з СССР, та Віра Вовк, поетеса і літератор, сьогодні в Бразилії.

Збірка поділена на три розділи: „Дні і ночі" — поетичні рефлексії, написані під час ув'язнення (1970-1977 роки); „Деталі пісчаного годинника" — вірші-афоризми з періоду другого ув'язнення, де поет перебуває і тепер, та „Пісні" — 17 текстів пісень з нотами. Перша пісня „Цвинтарі" написана лемківським правописом і діялектом. М. Горбаль — це син лемківської землі.

Цю книжку — в ціні 14 долярів — можна замовляти, звернувшись на адресу: Nina Ilnytzkyj, 254 West 31st St.8 Fl., New York, N. Y. 10001.

РІЧНІ НАРАДИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС ДОБІГАЮТЬ ДО СВОГО ЗАВЕРШЕННЯ

Союзівка, Керґонксон. — Головний Уряд УНСоюзу у четвертому дні своїх річних нарад у четвер, 9-го червня 1983 року, перед полуднем вислухав звіт управителя Союзівки Юрія Пилипця та доповнення до звітів головних редакторів „Свободи" Зенона Снилика і „Українського Тижневика" Роми Гадзевич, а після полудня відбулися наради поодиноких комісій, резолюції і рекомендації та обговорення і схвалення яких завершать ці перші звичайні річні наради обраного на 30-ій Конвенції минулого року найвищого між конвенціями керівного органу УНС.

Крім розгляду та схвалення резолюцій і рекомендацій комісій, на порядку нарад у п'ятницю, 10-го червня, була ще справа Культурної Фундації УНС і традиційне „різне".

Важливою подією у четвертому дні нарад було позапрограмове вечірнє прийняття на пошану довголітнього управителя Союзівки і тепер головного радного УНС Володимира Кваса з його відходом на емеритуру, як управителя Союзівки.

З уваги на те, що того дня після полудня не було вже пленарної сесії Головного Уряду, вечірнє прийняття послужило також за принагідний форум для привітальних для УНС виступів найвищих репрезентантів двох інших наших братських установ, предсідника Українського Братського Союзу Івана Олексина та предсідника „Провидіння" о. шамбеляна Степана Чомка. Про їх виступи, як і про саме прийняття у честь Володимира Кваса буде окреме звідомлення.

Річні наради Головного Уряду УНС продовжувалися у п'ятницю, 10-го червня.

СССР ВІДКИДАЄ ПРОПОЗИЦІЇ ЗСА

Москва, СССР. — Коментар совєтського офіційного пресового аґентства ТАСС заявив, у четвер, 9-го червня, що новий плян президента Роналда Реґена відносно зменшення стратегічних озброєнь є неприйнятним.

Аґентство ТАСС заявило, що рішення Президента переглянути пропозицію між 850 далекосяжних ракет для кожної сторони „в ніякому разі не міняє суті" його попередньої пропозиції, яка була вже відкинута совєтською делеґацією на переговорах у Женеві.

На зустрічі міністрів закордонних справ країнНАТО в Парижі, ЗСА опублікували становище з метою показати, що контроля над озброєнням завжди була серед найважливіших проблем американської Адміністрації.

В Бонні канцлер Гельмут Коль остеріг Москву, щоб вона не пробувала залякувати Західню Німеччину з метою не допустити до розміщення в Европі нових американських ракет середнього засягу в грудні цього року.

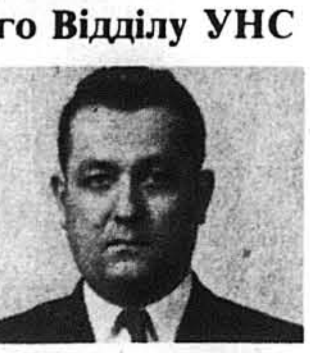
Совєтське пресове аґентство, коментуючи останню пропозицію президента Роналда Реґена про обмеження стратегічних озброєнь заявило, що плян збільшити запропоновану раніше межу з 850 одиниць до можливо 1.200 ракет, зберігаючи загальну межу 5,000 боєголовок для кожної сторони, має на меті дві цілі.

Першою є полегшити і сприяти розміщенню двох нових типів американських ракет, один з яких є ракети типу MX, а друга ціль — це змусити Совєтський Союз зменшити число своїх наземних ракет, які ТАСС називає хребтом совєтського арсеналу.

ТАСС заявило, що заява Президента про те, що він своїми новими пропозиціями вносить нову гнучкість у переговори в Женеві є „лише словами і нічим іншим".

Помер Д.Жупник довголітній предсідник 6-го Відділу УНС

У суботу, 28-го травня 1983 року, в Гейстінґс ан Гадсон, Н.Й., нагло помер бл. п. Дмитро Жупник, проживши 66 років многотрудимого життя.

Св. п. Дмитро Жупник

Дмитро Жупник народився 4-го вересня 1916 року в Україні, і там ходив до школи. Згодом у Німеччині в 1947 році він одружився з Оленою з дому Миколайчук. Приїхавши до Америки, св. п. Дмитро вступив з цілою родиною до 6-го Відділу Українського Народного Союзу в 1951 році і протягом 20 років був його предсідником. На цьому становищі він старався придбати нове членство для цієї твердині української Америки, якою є УНСоюз. Він був також членом в Українсько-горожанському Клюбі в Гейстінґсі та в багатьох інших організаціях. Належав з родиною до парафії української католицької церкви св. Михаїла в Йонкерсі, Н.Й.

Похорон відбувся в середу, 1-го червня, з церкви св. Михаїла на цвинтар Мавнт Говп в Гейстінґсі при великій кількості людей.

Молитви за спокій душі відмовив о. Т.Терлецький, а на поминках згадали про нього А.Вовк, І.Дуда та І.Пециляк, прощаючи свого довголітнього друга і приятеля на вічну дорогу.

Покійний залишив дружину Галину, сина Богдана, доню Віру і всю українську громаду.

КОНСЕРВАТИСТИ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ЗДОБУЛИ ПЕРЕМОГУ

Лондон, Великобританія. — Прем'єр-міністер Марґарет Тачер та її консервативна партія здобули велику перемогу в загальних виборах до британського парляменту в четвер, 9-го червня, здобуваючи більшість в понад 140 місць над об'єднаною опозицією в британському парляменті.

Прем'єр-міністер М. Тачер

Перемога консерваторів була найвизначнішою від подібного тріюмфу лейбористів у 1945 році. Лейбористи ж тепер програли приблизно 1:4. Такого розгрому вони не мали від 1922 року, вони ледве набрали трохи більше голосів, ніж новий союз лібералів і соціял-демократів. Союз, правдоподібно не здобув більше як 25 місць у 650-членнному парляменті. Голоси за союз лібералів з соціял-демократами були рівномірно розподілені по всій країні, а лейбористи зібрали свої голоси в основному в округах, які зосереджувалися в промислових центрах, традиційних міських фортецях лейбористів. У сотнях виборчих округах лейбористи були навіть третіми.

Марґарет Тачер стала таким чином першим так переконливим і довіреним прем'єр-міністром — переможцем від часів лорда Солсбері 83 роки тому, яка здобула настільки переконливу перемогу і разом з нею більшість у парляменті, щоб ґарантувати повних п'ять років другого терміну влади без особливих турбот. Консервативна партія під керівництвом Марґарет Тачер здобула вперше за 24 роки солідну більшість у парляменті у двох загальних виборах підряд.

Лідер лейбористів Майкел Фут визнав поразку чотири години після закінчення виборів. Він звалив вину за поразку на союз лібералів з соціял-демократами, ніби вони розкололи єдиний фронт боротьби проти консерваторів. Фут обіцяв, що боротьба за перемогу на наступних виборах розпочнеться наступного дня. Деніс Гілі, його заступник також обвинуватив союз в тому, що він як третя сила „віддав народ країни на ласку найреакційнішого, правого, крайнього уряду в усій історії Британії".

О 3:30 10-го червня офіційно були подані такі попередні результати виборів: консерватисти 347 місць (43.2%), лейбористи 195 місць (29.3%), союз 17 місць (25.8%) та інші 4 місця (1.7%) голосів.

До Крайової Ради Безпеки назначили нового совєтолога

Вашінгтон. — Цього тижня Уряд ЗСА іменував Джека Ф. Матлока високим дорадником в совєтських справах у Крайовій Раді Безпеки, що її очолює Вілліям П. Кларк. З того приводу вашінґтонські спеціялісти в совєтських справах догадуються, що Совєтський Союз та Центральна Америка становлять найважливіші проблеми для теперішньої Адміністрації президента Роналда Реґена.

Джек Матлок, якому 53 роки, повернувся недавно з Чехо-Словаччини, де він був американським амбасадором. Він зайняв пост, який досі мав проф. Ричард Пайпс, що повернувся тепер на попереднє становище професора історії в Гарвардському університеті. Після його відходу з КРБезпеки відповідальність в справах Совєтського Союзу і Східньої Европи взагалі спадає на Полю Добрянську, 27, і Джана Ленчовського, 32, які не мають дипломатичного досвіду в столицях країн Варшавського Пакту.

Офіційні джерела інформують, що Дж. Матлок говорить чеською, російською, французькою і німецькою мовами і перебував в Москві на протязі сімох років; був навіть якийсь час заступником американської місії в Москві.

Це нове призначення є в тісному пов'язаня з перемінами в Державному департаменті, тобто з відходом заступника державного секретаря для міжамериканських справ Томаса О. Ендерса, і американського амбасадора Діна Р. Гінтона з Ель Сальвадору, які були заступлені професійними дипломатами.

Поля Добрянська — це молодша дочка проф. д-ра Лева Е. Добрянського, довголітнього президента УККА, який тепер є амбасадором ЗСА на Багамських островах.

ОФІЦІЙНІ ОСОБИ ВАТИКАНУ повідомили в середу, 8-го червня, що під час відвідання Польщі Папа Іван Павло II може зустрітися з Лєхом Валенсою, колишнім лідером забороненої профспілки „Солідарність". Зустріч плянується на четвертий день відвідин у Ченстохові 19-го червня.

СОТНІ ТИСЯЧ ЛЮДЕЙ в країнах так званого Третього світу страдають від такого лиха як неписьменність більше, ніж від інших нещасть, наприклад, диктатур. Експерти з освіти ОН остерігають перед продовженням сучасного стану. Якщо теперішня тенденція не буде припинена і ліквідована, то в XXI столітті приблизно 1 більйон мешканців світу вступить неписьменними, які не зможуть підписатися або прочитати найпростіших дорожних знаків. Згідно з даними Організації у справах освіти, науки і культури при ОН, у 1980 році у світі було 814 мільйонів неписьменних. Найвищий відсоток неписьменних був в Африці та Південній Азії.

АФГАНСЬКЕ ІСЛЯМСЬКЕ ПРЕСОВЕ агенство повідомило в середу, 8-го червня зі столиці Пакістану Ісламбаду, що минулого тижня афганські урядові війська в боротьбі з повстанцями використали таку підступну зброю як вода водозбірника греблі Даля поблизу міста Арґандаб на півдні від Кандагару. Урядові війська відкрили шлюзи греблі, і раптовий потік води залив позиції повстанців. Приблизно 40 повстанців і селян були залиті водою. Декілька днів після цього випадку, повстанці напали на відділ урядових військ і, обстрілявши їх ракетами, вбили 55 урядових вояків у бою 2-5-го червня в цьому самому районі Кандагару.

УРЯД СХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ вислав у середу, 8-го червня, з країни ще одного християнського пацифіста. Східнонімецька поліція посадила 29-літнього Роланда Кайзера в наручниках на поїзд до Мюнхена, що свідчить про рішучість східнонімецького уряду придушити неофіційну боротьбу за мир місцевих груп. Цей випадок виселення є вже 21-им таким випадком за останні три тижні.

ПОСИЛЮЮТЬ РУСИФІКАЦІЮ ШКІЛЬНИЦТВА

Ню Йорк, Н. Й. (ПС ЗП УГВР). — Газета „Радянська Україна" з 27-го травня ц.р. повідомила, що на останньому засіданні Політбюра ЦК КПСС в Москві обговорено „питання про додаткові заходи по поліпшенню вивчення російської мови в загальноосвітніх школах та інших навчальних закладах союзних республік" та що „у прийнятій з цього питання постанов ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР... намічено комплекс заходів, спрямованих на створення умов, що полегшують населенню національних республік вивчення російської мови, розширення і поліпшення підготовки вчительських кадрів, підвищення їх кваліфікацій". Зокрема „передбачено додаткові заходи по випуску підручників, навчальних посібників, словників, методичної і художньої літератури, по великому поширенню досвіду кращих учителів, партійних і радянських органів, громадських організацій у справі задоволення прагнення молоді, що вчиться, до оволодіння російською мовою".

В контексті цілісної русифікаційної політики Москви йдеться тут про черговий лінгвіцидний наступ, спрямований проти української молоді і шкільництва взагалі, що його водночас прикривається фальшивими „твердженнями" на зразок того, що, мовляв, „в результаті неухильного здійснення ленінської національної політики" впарі з „інтернаціоналізацією всіх сторін суспільного життя", відбувається теж „взаємозбагачення і розквіт національних культур". Або, що „широкий простір для всебічного і рівноправного розвитку дістали рідна мова і література всіх націй і народностей СРСР". З тією ж самою брехливо-обманною метою говориться у стосовному комунікаті про те, що „вільне володіння російською мовою, поряд з рідною, як правило відзначається в листах громадян, що надходять з місць, стає об'єктивною необхідністю і потребою кожного громадянина, служить дальшому зближенню усіх націй і народностей", зокрема цього вимагає „єдиний народногосподарський комплекс", та що згадану постанову про „додаткові заходи", мовляв, прийнято „відповідно до пропозицій, які надійшли з союзних і автономних республік".

Ще перед проголошенням стосовних „додаткових заходів" для „поліпшення вивчення російської мови" надходили в останньому часі з різних місць тривожні вістки про посилення русифікації шкільництва в Україні, яке має наступити в наступному шкільному навчальному році 1983-84. Говорилося зокрема про збільшення годин російської мови і літератури, перехід на російську мову у викладанні деяких інших предметів, перенесення і присилку „кращих учителів" для викладання російської мови, „шикарне" вивінування всякою посібною апаратурою російських кляс; а, щонайважливіше — запрограмоване переведення ряду загальноосвітніх шкіл у містах і містечках із українськомовних чи мішаних, на російськомовні.

В цьому ж пляні змінено програми курсових і семінарських занять учителів, які мають відбутися літом ц.р. у Львівській, Харківській, Донецькій, Хмельницькій, Черкаській та інших областях. Згідно з цими змінами, головною темою всіх цих семінарів і курсів має бути вивчення і поширення російської мови. Вже

(Закінчення на стор. 3)

З пожовклих листків

ВЕЛИКИЙ ГОЛОД НА СТОРІНКАХ „СВОБОДИ"

ПІЗНАЄМО СИСТЕМУ ПО ОВОЧАХ

Четвер, 8-го грудня 1932

(Редакційна стаття)

Крізь колючі дроти, якими большевицький уряд оточив Росію, крізь темноту таємничости, котрою він закрив увесь край під своєю владою, продираються час від часу вістки, які в коротких стрічках дають кращий образ того, що там діється поза тими колючими дротами та серед тої темноти таємничости, ніж грубі томи писанини.

Такою вісткою треба признати інформацію, подану кореспондентам „Ню Йорк Таймс-а", про втечу селян з України. Новинка немов би перекралася. Поперше кореспондент відомий зі своїх большевицьких симпатій, і певно не хотів сказати нічого непохлібного про большевицький уряд. Подруге, це йому навіть диктував його власний інтерес, про котрий він зрештою самий дуже виразно пише в тій кореспонденції. Виривається йому вістка, немов би нехотячи, він розписується про великі труднощі, з якими бореться в Росії кореспондент заграничної ґазети.

Хоча це пропущене в тексті кореспонденції, яка говорить про щось зовсім іншого, та всетаки ця вістка має всі признаки траґічности. Говорить вона, що з України вимандрували за рік понад міліон селян. Не гнав їх ні Поляк, ні Німець, ні Татарин, ні ніякий інший чужий наїзник. Не гнав їх уряд виразними приказами. Гнали їх економічна скрута, брак хліба, нужда, голод.

Дюранті старається виправдати московський уряд. Мовляв, масова втеча селян з України відбувалася в такий спосіб, що уряд цього не завважив. Він просто думав, що це тільки сезонова еміґрація. Мовляв, з відорваних фактів уряд не міг негайно скласти собі повного образу масовости цілого руху. Він не міг собі уявити, що страх перед голодом поженe з України аж міліон селян.

Може бути, що Дюранті думає, що того роду говорення оправдує уряд. Може бути, що писанина Дюранті оправдає уряд у його очах, або в очах таких, як він. Та ці виправдання розіллються в ніщо, коли до них приміряти ті самі мірники, якими большевики мірять інші краї. Коли треба вважати нічим іншим як справдішним скандалом те, що в багатьох країнах, повних усякого добра, люди голодують, то й не меншим скандалом є, коли селяни втікають масово з найбагатшої рільничої країни світа, з краю, що віками славився шпихліром Европи, що своїм хлібом може годувати найменше три рази стільки населення, що він має. Коли безробіття є осудом капіталізму, то втеча селян з України є осудом комуністичної системи.

АРХІТЕКТ - ПРОЄКТАНТ РОЗПОВІДАЄ ПРО СВОЄ ВИСОКЕ МИСТЕЦТВО

Джерзі Сити, Н.Дж. (Л. В-а). — Після успішного Вечора „Родини Л.Р. і І. Жуків" в Українському Інституті Америки, у суботу, 21-го травня, присвяченого архітектурі і музиці, що їх репрезентували тут двоє піяністів віртуозів Люба і Іриней Жуки та проф. Радослав Жук, цей визначний українсько-канадський архітект-проєктант відвідав редакцію „Свободи" у вівторок, 24-го травня цього року, і обмінявся тут своїми спостереженнями про Вечір та інші справи, які стосуються української культури і його власного вкладу в її скарбницю. Одноразово проф. Радослав Жук просив внести поправку в надруковану у щоденнику ч. 92 вістку з середи, 18-го травня про їхній Вечір в УІА. У вістці помилково подано було, що Радослав Жук є архітектом-будівничим, насправді він архітект-проєктант. Друге уточнення стосується урядових проєктів будівель у Оттаві Канада, і Лондоні, Англія, вони належать до минулого часу, а не майбутнього.

Архітект-проєктант Радослав Жук з Монтреалю в редакції „Свободи".

Гість у редакції теж уточнив, що його брат Іриней Жук, піяніст і музиколог, навчає музики студентів Квінс університету в Кінгстоні, Онтаріо, як асистент-професор, що на „нашій мові" означає доцент.

Сам Вечір в Інституті пройшов дуже успішно. Вітав Ню Йорк заслужених культуротворців великою увагою. Обоє піяністів Люба і Іреней Жуки, які втішаються вже світовою славою грали дуетом маловідомі українській публіці „екстремно-модерні речі", але сприймалося їхню програму з великим зацікавленням і прихильністю.

Обоє піяністів поспішали назад до Канади відразу по Вечорі, тому в редакцію „Свободи" прибув сам проф. Радослав Жук, один з цієї заслуженої мистецької трійки.

Розмова велася про його архітектурні проєкти, вже здійснені дев'ять українських церков, що скрашають своєю присутністю різні місцевості Канади й ЗСА і про які читаємо найзахопленіші відгуки з боку знавців цих справ і шанувальників таланту архітекта Радослава Жука, (який теж любить музику і грає на фортепіяно). Він якраз закінчив церкву в Калґарі, Канада; працює далі над різними проєктами як і займається теорією ар-

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Злочинна необережність курців

У минулому тижні в канадському літаку, який летів над З'єднаними Стейтами і на чердаку якого знаходилося 46 осіб, вибухла пожежа. Рівно половина, 23 особи, згинули — або погоріли, або задушилися трійливим димом. Спочатку слідча комісія здогадувалася, що вірогідно пожежа почалася уь одній туалеті, де хтось кинув недогаслий обкурок цигарки до кошика, — певности нема. Але це не перший такий випадок. Статистика виказує, що величезна більшість пожеж у літаках по всьому світу спричинена необережними курцями. Десятки тисяч акрів лісу падуть щорічно жертвою пожеж, спричинених необережними курцями, які кидають незагаслу цигарку на сухе листя. Великий відсоток пожеж мешкальних будинків та готелів спричинені також самою недбайливістю курців.

Цигарка — це приємність, яка переходить у наліг. Відомо, що вирвктися цього налогу курцеві страшенно трудно. Це не тільки привичка. Невинну ніби цигарку з „дрібкою" нікотини зараховують уже до наркотиків, а відомо, що хто привик до якогось наркотику — мусить його мати, хоч би прийшлось стати грабіжником чи вбивником, щоби дістати гроші на купно наркотику.

Цигарка — найделікатніший і найслабший із усіх наркотиків. Але сьогодні вже й самі курці знають і признають, що тютюн — шкідливий для здоров'я. І „налоговий" курець перестає курити щойно тоді, коли дістає серцеву атаку і смертельно налякається. Але курці в масі легковажать собі шкідливе діяння тютюнового диму на віддихові проводи і не думають, що хтось із них може дістати емфізему. Так само в масі навіть освічені чоловіки і жінки не здають собі справи, що сполука нікотини й алькоголю — це простий шлях для створення в організмі смертельного пістряка.

У деяких країнах Европи карають за спробу самогубства. В Америці вільно людині розпоряджати собою, як собі забажає і коли хтось наставився на приспішення собі смерти — це йому вільно. Є чимало таких, які кажуть „Все одно треба буде вмерти, то навіщо відмовляти собі приємність, якою є цигарка чи чарка?" Можливо, що психологічно така людина має рацію, але розумово говорить нісенітницю. Бо найбільшим скарбом людини є таки життя і цим скарбом треба дорожити. Тому й від непам'ятних часів були лікарі в „лапках" і без „лапок", були знахори і були прості люди, які практикою переконувалися, що якісь зела допомагають на якісь хвороби. Сьогодні медицина дійшла вже до висот, про які не мріяла сто років тому. Все ж — не знайдено ще ліку на такі смертельні недуги, як пістряк (деякі його роди вже виліковують), серцевий чи мізковий удари. Уже винайшли штучне серце і штучні інші частини організму, що їх перещеплюють хворій людині — експерименти продовжуються. Колись, у середньовіччі, найстрашнішою недугою була пологова гарячка, яка вбивала сотні тисяч жінок. Важкою недугою був дитячий кір, смертельною недугою було затруєння крови — поки не винайшли пеніциліни. Можна на підставі рахунку вірогідности передбачати, що й пістряк перестане колись косити людей і що знайдеться лік, який буде невтралізувати шкідливий вплив нікотини.

Плянтації тютюну (як і гагішу на Близькому і Середньому Сході) є джерелом прожитку плянтаторів і в американському Конґресі одніею із найбільших „лаббі" є представники саме тих стейтів, де тютюн становить поважну частину господарства. Проте щораз частіші випадки поважного занедужування не тільки самих курців, але й тих, які мусять вдихувати повітря, занечищене тютюновим димом, довело вже до різних обмежень. Останній випадок катастрофи канадського літака довів уже до проєкту введення заборони курення цигарок взагалі у летунській комунікації — уже давно введено розподіл місць у літаках для курців і некурців. Хто так привик до приємности курення, що не всилі від неї відмовитись, це його річ. Проте примітивні засади розуму диктують бути настільки обережним, щоби не підпалювати своєю цигаркою матерала у власному ліжку ані не залишати незагашених цигарок у кухні чи вітальні, не кидати легковажно тліючої цигарки в лісі, не курити у гостині у родини, яка сама не курить і не терпить тютюнового диму. Це не політична і не громадська тема, але людська, яка торкається усіх людей у світі. І коли закохані у цигарці чоловіки і жінки почали загрожувати здоров'ю своєму оточенню, то мусила постати реакція. „Не роби другому, що тобі немиле". Не скорочуй життя другому, якщо сам не дбаєш, що скорочуєш його собі налогом, шкідливим для здоров'я.

2. Оглянувшись навколо себе

Підкреслюю це не для того, щоб наші журналісти почувалися краще у своїх (по-Франковому сказавши) „каменярській" праці, хоч і таке почуття виконаного обов'язку та визнання того досягу в міру своїх сил і умов кожному потрібне. Цим водночас я надіюся теж нагадати нашим інтелектуалам й аспірантам на інтелектуалів, що вже пора науково досліджувати всілякі аспекти вільної української преси, а не тільки записувати, які й коли виходили періодики українською мовою та, чи і якою мірою вони сприяли „інтеґруванню імміґрантів" у всеканадське чи всеамериканське суспільство.

Доводиться нагадувати це, бо покищо в нас (сказав би Микола Холодний) журналістів „не вислуховують, так підслуховують", за ними слідкують, але їх праці не досліджують. Тим часом продукція українських часописів і газетних авторів заслуговує на об'єктивне вивчання й аналізування науковими методами в маґістерських чи навіть докторських дисертаціях.

Роман Рахманний

ТРИ ЕТАПИ ВІЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

Так помалу можна б врешті розвіяти популярний міт, начебто українська преса „нічого не давала й далі не дає" т. зв. молодим читачам, випускникам канадських і американських шкіл. Навпаки, відкрито б, що роля української періодичної преси була і ще далі є важливіша в житті значної кількости людей українського роду, ніж роля англомовної чи франкомовної преси в житті своїх суспільств. І то без уваги на сильно проріджені лави вільних українських редакторів і журналістів.

За минулих кількадесят років ми втратили багато досвідчених журналістів і публіцистів, а серед них найбільшого — Дмитра Донцова, який жив і працював також на цьому континенті, в Канаді. А все ж таки і тепер на чотирьох континентах маємо видатних і заслужених редакторів-журналістів, що належать до історії української преси і дали певний вклад у цю пресу в різні епохи.

Мабуть найстарший з них у Канаді — це о. митрат Петро Хомин, колишній головний редактор журналу „Нива" і співробітник часопису „Мета" у Львові, а в Канаді — редактор тижневика „Наша Мета". Якщо хтось із нас, журналістів, був чи є т. зв. „вирозумілим редактором", що розуміє цінність вільної думки і толерує її, то це саме о. Петро Хомин. Тільки завдяки йому в газеті „Наша Мета" понад десять років безперервно появлялася колона вільного журналіста-коментатора „На мою думку", без усяких застережень; колона, що знайшла своїх читачів навіть у поневоленій Україні, в Чехо-Словаччині й Польщі. Далі, в Канаді, працює львівський журналіст Анатоль Курдидик, неперевершений звітодавець, що й досі не втратив репортерського відчуття точности і ясности звітування.

В Америці продовжують працювати три сеньйори української журналістики. Іван Кедрин, писання якого віддзеркалюють його досвід від часів УНРеспубліки до еміграційної України і заслуговують на критично-наукове дослідження. Редакційний співробітник щоденника газети „Америка", видатний знавець минулого і сучасного України — д-р Григор Лужницький — своїми інформаціями тримає при газеті велику й постійну громаду читачів. Молодший за них Антін Драган пройшов довгий і тяжкий шлях від „голодного 1933 року" почерез чужі кордони аж до позиції головного редактора найстаршого на цьому континенті часопису „Свобода", який під його керівництвом високо держав прапор українського самостійництва. Не забудьмо і редактора „Юкреніен Квортерлі" та інших видань, д-ра Володимира Душника, журналістичний шлях якого простягся від воєнної головної квартири ген. МекАртура до сьогоднішнього редагування й коментування англійською та українською мовами.

З молодших згадаю співробітника декількох часописів, д-ра Івана Овечка,

(Продовження на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про чужу власність

У перший триденний кінець тижня в році, що припадає в ЗСА на День Пам'яті, для більшості громадян це була нагода для довшого відпочинку. Але для деяких молодих американців — це були три дні безділля, небажаного спокою, а з тим охоти на бешкетування. Тому немає що дивуватися, як американська преса подала опісля багато прикладів такого бешкетування.

Найповажніший із них трапився таки у нашому „рідному" Ню Йорку. П'ять хлопців у віці від 11-ти до 16-ти років сплюндрували без найменшого глузду одну із середніх шкіл в Брукліні. При тому молоді вандали понищили все, чого не могли чи не хотіли забрати зі собою, включно із книжками і зошитами учнів, бібліотекою і всім іншим, що лише можна було досягнути руками та знаряддям. Знімки із знищення цієї школи нагадують нам знімки з Другої світової війни після бомбової атаки або новіші знімки із землетрусу чи гурагану.

Неповнолітніх злочинців відшукала поліція досить скоро. Старших з них арештовано, а малолітніх, як це звичайно буває, залишили під опікою батьків.

Випадок цей не спорадичний; їх трапляється так багато, що вони, як і драстичні злочини, стають темою широкого обговорення в пресі, радіо та телевізії. Хто живе в Ню Йорку і їздить підземкою, той напевно звик до неславних „ґрафіті", але для кожного необізнаного — це постійний наочний доказ непошани до чужої власности. Таких доказів можна найти всюди, де лише не глянемо, і не лише в Ню Йорку, а також в інших містах і містечках Америки.

Насувається питання, чому це діється і що є причиною такої зовсім безглуздої жадоби нівечити працю інших, для патологічної „приємности" вандалізму? Звичайно такими вандалами є молоді люди, а головною причиною таких вчинків, начебто, є нудьга, бажання сенсації, але перш усього — брак розуміння, що таке чужа власність.

Либонь їх не навчили змалечку тієї підставової моральної засади, яка колись, у наші часи, була священною: „не руш — це не твоє!". Тепер воно немов навпаки — все, що чуже, не становить найменшої вартости для осібняка, який задивлений тільки в себе, думає лише про себе та про те, як себе задоволити.

А вже найгірше, коли йдеться про речі загальногромадського порядку. Байдуже, що усі без вийнятку громадяни Америки мусять платити своїми податками за все, що держава нам дає, проте громадське добро нищиться бездумно, або його використовується в нечесний спосіб.

Скажете тут, дорогі читачі, що таке відношення до чужого добра — це ментальність інших: чорних, пуерторіканців та усіх тих, яких ми все ще вважаємо „громадянами другої кляси". А серед нас, мовляв, такого немає.

На жаль, воно не зовсім правда. І в нашій спільноті завважуємо щораз частіші випадки браку пошани до громадського добра. В українських школах, народних домах, домівках молодечих організацій є „граффіті" на стінах і інші руйнування, хоч не такі численні, як у „чужих" установах; і є також інші постійні випадки каригідного нищення устаткування, меблів, книжок тощо, навіть стін чи мушлів убиральні одним словом всього, що є громадською власністю. І тут таки вина в нас самих, а не в кому іншому. Адже, ми, старші, давали своїм дітям приклад нелегковаження громадського добра.

Але чи це дійсно так? Візьмімо хоча б таке наше громадське майно, як архіви, книжки та інші матеріяли, що могли б у майбутньому стати в пригоді тим, що будуть студіювати історію нашої еміграції. Скільки із тих матеріялів знищено, викинено на смітник із-за байдужости до громадського добра.

Ми всі занадто багато тепер думаємо про привату. Ми тепер занадто короткозорі, і тому ми всі співвинні в тому, що виростає покоління, яке не вміє шанувати чужої власности, чужого добра.

О-КА

Володимир Левенець

ЦЕНТРАЛЬНА АМЕРИКА — ОДНА З ГОЛОВНИХ ПРОБЛЕМ ЗСА

Президент Роналд Реґен і його найближчі співробітники переконані в тому, що американська присутність, зокрема військова, в країнах Центральної Америки, занадто мала і її сили не є вистачальними, щоб дати належну відсіч совєтсько-кубинському не тільки ідеологічному, але також військовому наступові на демократичні держави в цьому обширі світу. Тому Адміністрація ЗСА розглядає можливості збільшення американської допомоги — медичної, економічної та іншої, не виключаючи також збільшення військових дорадників, ціллю яких було б вишколювати місцевих вояків, орудувати новочасною зброєю, як і теж застосувати нову тактику у боротьбі з партизанськими частинами. Покищо не прийнято в цій справі остаточного рішення, але розглядається кілька варіянтів, які включають уже згадані речі і передбачають розширення співпраці з Гондурасом і Ґватемалею.

Політичні спостерігачі і аналітики звертають увагу, що такої можливости збільшення американського військового контиґенту в країнах Центральної Америки, не передбачалося. Щойно після нових виявів совєтської присутности в Нікараґуа і Ель Сальвадорі і масової достави зброї для марксистських партизанів почерез Нікараґуа і Кубу, президент Р. Реґен мусів змінити настанову американського Уряду, тактику і стратеґію, щоб не допустити до комуністичної гегемонії у Латинській Америці. На думку військових стратеґів у Пентагоні, рівновага сили в цьому обширі мусить бути затримана, а у випадку перетягнення струни Москвою чи Кубою ЗСА напевно зареаґують дуже рішучо, на що вказують деякі зміни на політичному відтинку, от хоч би заміна асистента державного секретаря для міжамериканських справ Томаса Андерса новою людиною, а саме професійним дипломатом Ленґторном Монтлі, а також відкликання дотеперішнього амбасадора до Ель Сальвадору Діна Гінтона, і призначення на його місце Томаса Пікерінґа, дотеперішнього амбасадора в Нігерії. Про ці зміни повідомив кореспондентів державний секретар Джордж Шулц на спеціяльній пресовій конференції, на якій він дуже тактовно подякував Гінтонові і Андерсові. До речі Андерс призначений амбасадором до Еспанії, країни якою тепер управляють соціялісти і там він напевно відіграє помітну ролю у політичному житті цієї держави, яка фактично недовго втішається демократичною системою.

Треба взяти до уваги ще такий фактор. Основою, на якій побудована совєтська закордонна політика — є штучне створення уявлення у світі нібито єдиним оборонцем миру є Совєтський Союз, а З'єднані Стейти Америки змагають до воєнного конфлікту не тільки з СССР, але з усіма „поступовими соціялістичними країнами", доказом чого мала б бути поведінка „вашінґтонських імперіялістів" у Центральній й Латинській Америці взагалі. Ці совєтські „тези" поширилися зокрема після того, як у Вашінґтоні змінилась ситуація, а владу перейняли республіканці на чолі з президентом Р. Реґеном, який став на становищі дозброєння Америки за всяку ціну, щоб вирівняти мілітарну силу з комуно-московськими імперіялістами, які тільки те й робили під час політики детанту, що „кували нову зброю" тоді, коли Захід втішався миром і поширеною торгівлею з комуністичними країнами, і тоді, як Адміністрація Реґена запропонувала членським державам НАТО замонтувати в себе американські ракети з нуклеарними головками середнього засягу у противагу до таких же ракет типу СС-20 совєтського зразка, вмонтованих у Центральній Европі. Цей плян викликав сильну контроверсію з боку СССР, який у свою чергу вирішив розпалити нову льокальну війну в Латинській Америці.

Біда тільки в тому, що в Америці є достатня кількість доморослих політиків, зокрема в Палаті Репрезентантів, які готові продати Ель Сальвадор й інші країни марксистам за споввидний „мир" навіть совєтського зразка, аби тільки „мати спокій" і торгувати з Совєтським Союзом. Наприклад, у Палаті Репрезентантів цілими тижнями ведуть безплідні дискусії, метою яких є зупинити власного Президента у його намаганні перешкодити впливам комунізму в Латинській Америці. Деякі члени Конґресу ЗСА навіть заступають думку, що Американська Центральна Розвідча Служба повинна применшувати справу погіршення ситуації у Центральній Америці, зокрема в Ель Сальвадорі, бо там, мовляв, і так справа пропаща — марксисти переможуть за допомогою Москви і Гавани, а Америка не повинна дати втягнути себе у подібну до в'єтнамської війну.

Діючи під натиском такої опінії і настанови, президент Р. Реґен свого часу навіть мусів запевнити Палату Репрезентантів, що Уряд не збирається висилати війська до Центральної Америки, чим він заохотив московських імперіялістів до нових ініціятив, а головно достави зброї до Куби і Нікараґуа. Щойно сенатор Беррі Ґолдвотер з Арізони, голова Сенатської комісії для справ розвідки, мусів напімнути американських законодавців і пригадати їм фальшивість такого підходу. Адміністрації прийшлося довго переконувати також власних політиків, що оборона Центральної Америки лежить в інтересі ЗСА, які не бажають комуністичного сусідства і присутности Москви під власними порогами. Крім того речники Уряду мусіли дементувати заяву представників Сі-Ай-Ей, що нібито уряд сандіністів у Нікараґуа впаде до кінця цього року. Таку опінію буцімто мав висловити сам директор Сі-Ай-Ей Вілліям Кейсі і звільнений тепер асистент для міжамериканських справ Томас Андерс.

Треба сподіватися, що Адміністрація президента Р. Реґена в першу чергу прислухатиметься до голосу народу, який у принципі підтримує превентивні заходи власного Уряду, якщо йдеться про зупинення імперіялістичних стремлінь Москви. Величезна більшість американців та їхніх щирих приятелів не вірить у совєтську пропаґандивну кампанію, яка каже, що „за ескаляцію міжнародної напруженості несуть відповідальність ЗСА, які провадять мілітаристський, геґемоністський курс у політиці".

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Микола Лівицький

ДЦ УНР В ЕКЗИЛІ МІЖ 1920 І 1940 РОКАМИ

V.

Почався, як уже було зазначено, масовий роз'їзд еміґрантів як з Тарнова, так і з таборів інтернованих, які були зліквідовані в 1923 році, так що залишилася аж до 1939 року лише т. зв. Українська Станиця в Каліші (Польща). Багато осіб поїхало на українські землі під Польщею (до Галичини і на Волинь), кілька тисяч осіб знайшло притулок у Чехо-Словаччині, як студенти і як викладачі у вищих українських школах, тисячі осіб поїхали на працю до Франції, багато також шукало праці на корінних польських землях. Так закінчився Тарнівський і таборовий період. В Тарнові залишилися ще деякі архіви уряду під наглядом колишнього міністра військових справ генерал-полковника Юнакова й одного з директорів департаменту міністерства фінансів п. Савлучинського. Обидва померли в Тарнові.

Новий період існування ДЦ УНР в екзилі

Більшість членів уряду виїхала до Варшави, дехто подався до Чехо-Словаччини, заступник голови уряду В. Прокопович, разом з Головним Отаманом С. Петлюрою, виїхавши на початку 1924 року з Варшави, через Будапешт, Відень і Женеву, дісталися до Парижу на початку 1923 року, де й оселилися на постійне. В 1923 році і частинно також в 1924 році голова уряду А. Лівицький і члени уряду з родинами мешкали в люксусовому приміщенні колишнього амбасадора УНР у Варшаві, займаючи кожний з родиною одну кімнату. Там були, м. і., військовий міністер генерал В. Сальський, державний контролер і голова Українського Центрального Комітету М. Ковальський, останній амбасадор УНР у Варшаві Л. Михайлів, проф. П. Зайцев і ще дехто. Харчувалися „комуною", різні юшки і каші варив козак з охорони головного Отамана Василь Ростоцький.

На це помешкання приїздили різні люди за порадами і для набуття інструкцій як із закордону, так і з різних місцевостей Польщі. Туди ж приходили і чужинці, які цікавилися українською справою і хотіли мати зв'язок з екзильним українським урядом, для чого була заарянжована одна „репрезентаційна" кімната. Це помешкання було зліквідоване в кінці 1924 року. Так почали своє еміґраційне життя ті люди, про яких большевицька пропаганда твердила, що вони „нажилися" на українських справах. Одначе, в злиднях вони хотіли далі працювати і боротися для справи українського визволення.

У 1923/24 роках серед діячів Державного Центру відбувалися дискусії на ту тему, яка має бути організаційна структура нашого визвольного центру на чужині. Чи має бути створений і надалі уряд, хоч він може існувати і діяти лише в екзилі, чи створити на місце уряду якийсь визвольний комітет чи раду, яка б очолювала українську політичну діяльність за кордоном. Спираючись також на погляди наших визначних діячів, що залишилися в Україні (Єфремов і інші), перемогла ідея утримання при житті екзильного уряду, як доказ того, що Україна і український народ не скапітулювали перед ворогом і продовжують свою боротьбу не як якась опозиція супроти комуністичного режиму в Україні, але маючи за кордоном леґітимних речників в Україні і домагаючись не лише полегшень для українського населення, але усунення чужоземної окупації і відновлення цілковитої суверенності української держави, Української Народної Республіки. Таким чином було втримано Державний Центр, що складався з екзильного голови держави (Голови Директорії Головного Отамана С. Петлюри) і уряду (Ради Міністрів).

Ще за життя С. Петлюри були пороблені деякі зміни в складі уряду. Так, наприклад, на початку 1926 року міністром закордонних справ було іменовано проф. О. Шульгина, колишнього міністра того ж ресорту ще в Україні в роках 1917/1918. В. Прокопович був іменований заступником голови уряду. Після трагічної смерти Симона Петлюри, коли його заступником на підставі закону з 12-го листопада 1920 року став А. Лівицький, головою уряду було іменовано В. Прокоповича, колишнього міністра в уряді Центральної Ради в році 1918 і колишнього двократного голови уряду (першого разу на території України від травня 1920 року).

(Продовження буде)

Відбудуться Загальні збори 101-го Відділу в Колчестері

Колчестер, Конн. — У неділю, 19-го червня ц.р., буде відслужена Панахида за спокій душі Степана Бандери, патрона 101-го Відділу УНСоюзу та за душі померлих членів цього Відділу тут в українській католицькій церкві Пресвятої Богородиці, при 48 Линвуд вул. Після Богослужень у залі парафії церкви буде висвітлений історичний фільм УНСоюзу, продукції Славка Новицького, „За стерном долі".

Після висвітлення фільму в тій самій залі відбудуться річні Загальні збори 101-го Відділу, учасником яких буде головний організатор УНС Степан Гавриш. До участи в Панахиді і висвітленні фільму Управа Відділу запрошує все громадянство Колчестеру й околиць.

ВІДБУДУТЬСЯ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ 277-ГО ВІДДІЛУ УНС У ГАРТФОРДІ

Гартфорд, Конн. — Річні загальні збори 227-го Відділу УНСоюзу відбудуться тут в суботу в 3-ій год. по полудні у залі Українського Народного Дому, при 961 Ведерсфілд авеню. На зборах буде присутній головний організатор УНС Степан Гавриш.

Після Зборів буде висвітлено історичний фільм УНС, продукції Славка Новицького, „За стерном долі".

МЕШКАНЕЦЬ УЛЬЯНОВСЬКА, міста на Волзі, де минулої неділі потерпів аварію річковий пароплав „Алєксандр Суворов" і, згідно з офіційними даними, понад 100 осіб загинуло, заявив, що під час аварії товарний поїзд переїжджав через міст саме в ту хвилину, коли пароплав пропливав під мостом і зачепив вехньою частиною за міст. Поїзд зійшов з рейок і впав на пароплав. Цей ульяновець у телефонній розмові зі своїми родичами в Москві також розповів, що в Ульяновську після катастрофи була велика паніка, люди були сильно вражені тим нещастям. Від неділі вдалося врятувати лише 40 осіб. На пароплаві типу „Александр Суворов" поміщується 468 пасажирів і велика залога. Це значить, число жертв катастрофи може доходити до понад 400 осіб.

БРИТАНСЬКЕ ПОСОЛЬСТВО в Мадриді, столиці Еспанії повідомило у вівторок, 7-го червня, що британський військовоморський літак мусів приземлитися на еспанському торговельному пароплаві після того, як він втратив зв'язок зі своєю базою на літаконосці. Реактивний винищувач з вертикальним приземленням успішно сів на пароплав. Летун заявив, що у нього залишилося ще пального тільки на одну хвилину польоту.

ГОЛОВНИЙ КОНСУЛ нікараґуанського консульства в Ню Орлінсі Августин Альфаро, один із дипломатів, які повинні покинути ЗСА, згідно з розпорядженням Державного департаменту, попросив у властей ЗСА політичного притулку. Коли Альфаро виходив з бюра натуралізації та іміґрації в четвер, 8-го червня, він коротко заявив: „Це був дуже важкий день для мене". Згідно з розпорядженням департаменту про видалення нікараґуанських дипломатів на знак відплати за вислання трьох американських дипломатів з Нікараґуа, Альфаро повинен був покинути ЗСА 8-го червня о 4-ій годині по полудні. Коли спитали Альфаро, коли він вирішив залишитися в ЗСА, він сказав: „Минулої ночі після того, як я порадився з сім'єю".

КОМАНДА АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ видала розпорядження перевести дослідження у справі вояків, які уживають наркотики під час їхньої військової служби. Це розпорядження входить у життя з днем 1-го липня ц.р. Винних у вживанні наркотиків усуватимуть з армії. Це розпорядження відноситься до всіх частин американської армії на службі в ЗСА, а також в різних частинах світу.

Увага! *Увага!*

Філії ОДУМ-у, СУМ-у та Пласту Міннесоти

влаштовують

СПІЛЬНИЙ ЛІТНІЙ ТАБІР УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В МІННЕСОТІ

від 24-го липня до 6-го серпня 1983 р.
в Сіблей Стейт Парк, Міннесота

До участи запрошується українська молодь від 8 до 17 років

Зголошуватися до:

ODUM — Alexander Poletz, 3520 Edward Street
St. Anthony Village, Minn. 55418

SUMA — Lesia Pidhajna, 412 — 5th Street N.E.
Minneapolis, Minn. 55413

PLAST — Stephan Luciw, 3933 Shamrock Dr.
St. Anthony Village, Minn. 55418

(До спільного табору української молоді приймається вся українська молодь, незалежно чи вона належить до молодечих організацій, чи ні. Запрошуємо молодь з інших стейтів до цього першого спільного табору влаштованого силами філій ОДУМ-у, СУМ-у, Пласту).

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи"

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:

„Свободи" ☐ **„Українського Тижневика"** ☐

„Веселки" ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00.

Архітект...

(Закінчення зі стор. 1)

хітектури своєї прецікавої ділянки.

Він інтенсивно веде виклади в університеті, працює над частими виступами на фахових конференціях, дописує до професійних академічних журналів і дає отакі прилюдні лекції, як і ця лекція в УІА згаданої вгорі суботи.

З розмови теж відчувається справжній інтелектуал і мимоволі бажаєш познайомитися з його мистецькою філософією. Зокрема запитуємо його про той новий шлях, який він обрав у архитектурі. Чому не йшов, наприклад, „традиційним шляхом" побудови таких церков, які стоять вже століттями по нашій, не своїй землі. І ось пояснення: „...не можна повторювати всього того без змін, що вже було; проходити все тими самими стежками. Кожна доба несе в собі своє, тільки їй присуще.".

Ще ширшу відповідь знаходимо в його матеріялах, принесених до „Свободи", „Присутність і контекст": „Вдумлива архітектура виростає з її культурного і енвіронментального контексту. Вона не може бути безособовою і стерильною, але вона теж не може бути крикливо еклектичною. Справжня життєздатна архітектура трансформує есенцію традиції у свіжий, винахідливий і доречний спосіб. Культурне значення передається на багатьох рівнях-площинах; упрощений спосіб осягнути його — це імітувати історичний прототип (історичний прообраз), або ж застосувати ізольований знайомий архітектурний елемент до будівлі, що беззмістовна в інших відношеннях. У той спосіб створене зображення легко можна прийняти як покликання на минуле. Проте, така будівля не говорить багато про свій безпосередній контекст: про специфічну культуру, в специфічному географічному терені, в другій половині двадцятого віку.

Суть справи в тому, що культурний зміст і значення не висновуються з певних стилістичних елементів — продовжує професор, — таких як візантійська арка або бароккова баня, але радше виводиться на підставі більш абстрактних і підставових характеристик, таких як ритм, пропорції, шкаля відстані площин і складових частин будівлі, її маси, її об'ємів. Деякі певні пропорції або ритми перебувають більше в гармонії з відносним специфічним культурним темпераментом, і вони більш бажані ніж інші. Тому, українська архітектура, за її тисячолітню історію, йшла за сучасними в кожний час напрямками стилів, але завжди в унікальний спосіб. Величні візантійські, середньовічні чи бароккові будівлі дають відчуття чогось виключно українського, не зважаючи на велике багатство й різноманітність їхніх плянів і конфіґурацій, різновидів форм даху і типів орнаментів. Тож завданням є творити таку архітектуру, яка відгукуватиметься і відповідатиме специфічному культурному темпераментові і історичному досвідові, і в той сам час, щоб була вона виразницею певної даної географічної ситуації і відбивала динамізм духу сучасного світу. На думку Р. Жука, цілісна архітектура мусить стверджувати також свою власну присутність. Поняття такої присутности містить в собі такі абсолютні архітектурні вартості, які переходять межі значення, часу і місця. Вони лежать у винахідливому, помисловому і логічному задумові кожної з функцій будови: сприймальної і конструкційної систем, в їхній зв'язаній інтеґрації і в їхньому вірному співвідношенні до безпосереднього довкілля. Тоді, коли це досягається вищим порядком, вона — архітектура — може своєю неуникнимістю збагатити людське існування, дати йому нове зворушливе зрозуміння і піднести її до нових поетичних верхів'їв. „Це є якраз ті якості які відрізняють справжню народну архітектуру, величні історичні міста і будівлі, так само, як і наші найкращі сучасні архітектурні споруди".

Особливою увагою в редакції з зрозумілих причин користується церква св. Трійці в Кергонксоні, яку проєктував наш маестро, проф. Радослав Жук, і яку збудовано в 1976 році. Ця церква є на терені Союзівки і гармонійно доповнює чар цієї оселі Українського Народного Союзу. Цю церкву будовано якраз із узгляднениям всіх тих потрібних елементів, про які висловився наш визначний архітект-проєктувальник вгорі. І незаймана майже природа цієї околиці гір Кетскіл, і потреба примістити в стінах церкви все зростаючу кількість вірних під час Богослужень, — спонукали архітекта-проєктанта шукати найкращої розв'язки у цій церковній будівлі. І всі ми, що часто відвідуємо цю церкву, подивляємо унікальну її геометричну структуральну систему — спіраль, якій не було прецеденту в церковному українському будівництві досі, і дивуємося місткості самої церкви, що може прийняти в свої стіни сотні вірних, завдяки її шкляним розсувним дверям, які дають змогу в не холодний час брати участь у Богослуженні і тим мирянам, що стоять під голим небом збоку церкви. А разом з тим усі пропорції цієї прегарної будови, матеріял і всі інші компоненти, яких тут годі вичислити, створюють непомильне враження, що ви перебуваєте в народній українській церкві, наче́бто десь у Карпатських горах.

З тією самою дбайливістю і знанням своєї справи Радослав Жук підійшов до проєктування усіх його українських церков. З них шість у Канаді (і кожна відзначена великою увагою професійних критиків-архітектів) та три побудовано в ЗСА. Якраз тепер проходить виставка церков Радослава Жука в Українському Інституті Америки в Ню Йорку, і її слід оглянути всім, хто цікавиться сучасним українським церковним будівництвом і загально українською культурою та її розвитком у сучасному змінному світі.

У ПЕРЕВИБОРАХ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ у вівторок, 7-го червня 1983 року, в стейті Ню Джерзі, демократи добилися малої більшости в леґіслятурі, а Реймонд Дж. Лесняк з Елизабету зробув місце в сенаті, яке було опорожнене. В цей спосіб демократи мають тепер більшість у відношенні 21 до 19 голосів в стейтовому сенаті, і 43 до 37 в стейтовій асамблеї.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ затвердила пропозицію президента Роналда Реґена відчинити урядове радіомовлення „Радіо Марті" в еспанській мові, призначене для Куби. Ця радіостанція мала б передавати щоденні новинки й інші інформації до Куби, подібно як „Радіо Вільна Европа" і „Радіо Свобода" роблять це до Східньої Европи і Совєтського Союзу.

АМЕРИКАНСЬКА ПОЛІТИКА У ВІДНОШЕННІ до Нікараґуа не зміняється в жадному сенсі, згідно з повідомленням офіційних чинників у Вашінґтоні. „Видворення" 21 нікараґуанського дипломата, включно із шістьма консулами, було тільки реакцією на вигнання трьох американських дипломатів з Манугуа. В Парижі державний секретар Джордж Шулц, який бере участь в конференції міністрів закордонних справ країн НАТО, заявив, що АМерика не думає зривати дипломатичних зносин з Нікараґуа.

Три етапи...

(Продовження зі стор. 2)

автора, що завжди має відвагу назвати речі по імені та із загальноукраїнської точки зору розглядає людей і події. В іншій категорії, але з таким самим сміливим підходом до проблематики періодичної преси, є Орест Питляр, колишній співробітник Української Пресової Служби, співредактор тижневика „Українська Трибуна" і вільний співробітник газет в Австралії й Америці.

Скромно, але плодотворно працює в „Гомоні України" Олександер Матла, добрий знавець історії УВО, ОУН і УПА. Невтомний вирівнювач ворогом викривлюваної правди про український збройно-політичний рух у всіх його видах. З націоналістичного руху в Карпатській Україні вийшов журналіст і видавець д-р Степан Росоха, що й досі не припинив своєї журналістської праці. Редакторки, як Наталя Коґуська у Вінніпезі, Уляна Любович в Америці, Ярослава Зорич у Торонто та інші, скромно і без шуму, але продуктивно виконують тяжку роботу редаґування і видавання жіночих журналів, що мають також чоловічих читачів і являють собою важливі фортеці українського друкованого слова в Канаді й Америці. Цінний внесок у нашу журналістичну буденщину вносить Іванна Савицька, як своїми творами для дітвори й молоді, так і кмітливими нарисами з тонким відчуттям переживань пересічних читачів у твердій дійсності урбанізованого життя. Віра КЕ в „Новому Шляху" багато років веде свою сторінку, спостерігаючи навколишнє українське середовище „прижмуреним оком".

Не можу тут віднотувати всіх колеґ-журналістів і обмежуюся згадкою про деяких тільки в Канаді і Америці, але нагадую не забути того, що: в Европі, Австралії, в Бразилії та Арґентині працюють наші колеґи і також дають помітний вклад у збереження вільної української преси, що є цікавіша і багатша інформацією, ніж совєтсько-державна преса окупованої України. В цій праці вони, як і ми, далі мають підтримку з боку наших інтелектуалів — принагідних кореспондентів, що своїми статтями й нарисами зміцнюють тканину часописного змісту — інформаційно, ідейно та формально. Яка шкода, що багато молодих і старших членів української громадськости недобачають того потенціялу української журналістики у вільному світі.

Споглянувши вперед

Тим часом наша громадськість повинна б глибше поцікавитись зміцнюванням того потенціялу свого власного себевислову. Адже з усіма іншими людьми ми — українці швидкими кроками наближаємося до двотисячного року. Ця дата нічим не відрізняється від будь-якої іншої дати, минулої чи майбутньої. Ми не хіліясти і не віримо в якийсь кінець світу на черговій тисячі літочислення.

Одначе ця кругла дата велить нам уважніше споглянути вперед — на розвиток і вигляди вільної української преси. Вона, як усе інше, виставлена на діяння страшного нівелятора, що зветься „зуб часу". З кожним роком ми втрачаємо працівників вільної преси, яких не так уже легко замінити молодими з нашого власного оточення чи навіть т. зв. новоприбулих. І тим, і тим бракує того, що зветься „національний гарт" — ясність думки про політично-державницькі прагнення українського народу і про свій обов'язок зберігання принципів, на яких ґрунтується той державницький ідеал.

Що конкретного робимо ми тепер з метою виправити цю незадовільну й небезпечну ситуацію?.. Відповідь мусять дати собі редакції та видавництва окремих українських часописів і журналів. Жадна спілка журналістів не розв'яже їм тієї проблеми універсально чи глобально.

Але ми — кожен з нас, як журналісти вільної української преси, можемо і мусимо відповісти собі на запитання: — Що ми передамо нашим журналістським спадкоємцям? Який ідейно-політичний кодекс чи „талмуд", правила якого допомогли б їм — нащадкам — знайти український шлях серед хащів чужоземної пропаганди і почерез колоди, що їх кидає повсякденно під ноги українській людині навколишнє середовище з телеекранів, радіоприймачів, зі сторінок газет, з парляментських крісел, з університетських катедр і навіть з церковних проповідальниць?....

У нашій пресі треба не тільки вдосконалити українську мову й коректу. Треба не тільки збагатити зміст вдумливими коментарями замість безкритично передруковувати трафаретні повідомлення в ім'я заповнення порожного місця на газетній сторінці. Сьогодні вже треба в деяких наших газетах боротися за саму присутність української мови в її граматичному виді!

А далі, треба послідовно дотримуватися власних правил, схвалених на наших журналістських з'їздах щодо протидіяння совєтсько-русифікаційним впливам, які позначилися також і на вільній українській пресі. Це стосується також „дрібниць", як виполювання русизмів, що з'являються в тому самому випуску газети, в якому рекомендується працю автора з України, де списано усі недоречні русизми, які там витискають із журналістичної мови законні українські слова. Те саме доводиться сказати про такі принципові вади, як нерозсудливі твердження типу: „еміграція нічого конструктивного не зробила, бо все зробили тільки дисиденти". Або, мовляв, „УККА чи СКВУ (не повинні) займатися специфічним питанням українського державництва, але об'єднано ширити українську правду та помагати їй усіма засобами".

Такими нерозсудливими твердженнями журналісти й інші автори підкопують вірогідність української преси і саму суть політикуму української справи саме тепер, коли Москва пропаґандивними й науковими засобами силкується знецінити, розбити і цілком придушити всяку концепцію самостійної української державности — в Україні та в широкому світі.

Всі ці вади нашої преси виникають у наслідок переваги тактичних міркувань редакторів над принципами й вимогами української стратегії. Коли тактика стає принципом для журналістів і редакторів, тоді їхні часописи ведуть своїх читачів найчастіше під чужоземні пороги — чи то ідеологічні чи політичні або й духові. З приниженням свого, посилюється ідеалізування чужого.

Друга основна слабкість вільної української преси з погляду двотисячоліття — це недотримування власних правил журналістської етики. Редактор Осип Зінкевич надщербив багато часу і нервів — собі та слухачам — на журналістських з'їздах в Канаді й Америці поки схвалено правильник етики для вільних українських журналістів і редакторів. Схвалено, щоб, (як і всякий інший правильник) вшановувати його невиконуванням правил.

А результат?...

Полеміка замінила серйозне дебатування проблем. Особисті нападки на авторів або окремі групи замінили критику самої конкретної справи. Сьогодні не є важливе те, що сказано у статті, але хто або яке саме угрупування пропонує цю думку. Саркастично висловившись, вільна українська преса вступила в свою глибоку осінь, коли звичайно кожна комашка тне найдошкульніше... бо відчуває кінець свого життєвого циклу.

Та що найстрашніше, то явище емігрантського бумеранга: в запалі суперечки і намагаючися „стерти противника на порох", більшість полемістів заганяється поза межі достойного — людського і національного. А ворог — у своїх совєтоукраїнських та іншомовних виданнях — використовує сумнівні твердження таких полемістів для своїх цілей. Цитуванням тих тверджень він далі розщеплює вільну організовану українську громадськість і водночас скеровує чужі суспільства проти української світової спільности. Буває, українськими словами українських полемістів ворог „доказує" т. зв. недоречність концепції самостійної України. А втім, полеміка — це неначе попіл з вулкану, що придушує все живе і залишає за собою мертвеччину навколо самого вулкану, який також вигасає внаслідок зайвих вибухів.

Українське суспільство не вперше переживає таку трагедію, як поточна полеміка серед української громадськости у вільному світі. І, крім руїни та пекучої гіркости, нічого конструктивного не залишилося з тих історичних боїв... Ані з полеміки 380 років тому, в часах Івана Вишенського... Ані з полеміки 1920 років, якою користувалася Москва для того, щоби винищити українську інтеліґенцію т. зв. чистками... Хоч ворожнеча між прихильниками всіляких претендентів до гетьманської булави після І. Виговського не вилилася в друкованих писаннях, але вона залишила за собою страшну „руїну" і не дозволила Україні оформитися у стабільну державу. Про жахливі наслідки тогочасної „збройної полеміки" та анархоіндивідуалізму в Україні другої половини XVII століття маємо страшний осуд історії. Згадаймо.

„Українська справа явно гинула. Невдача за невдачею знищила надії. Люди позбулися віри в свою справу, в свою мету. Виникла думка, що тієї мети взагалі не можна досягнути. Через те зникали воля й терпеливість, слабшала любов до рідного краю, до громадського добра. Патріотичні вчинки й жертви показувалися даремними. Особисті приватні інтереси переважали всі чесні й патріотичні пориви. Своє власне хатнє лихо для кожного ставало непомірно важким. Кожен почав тільки дбати про себе самого. Людські душі дрібнішали, ставали вбогі, розум притуплювався під вагою тяжкого шукання шляху до порятунку. Все, що було колись дороге, святе, тепер продавалося щораз дешевше. За героя часу вважали того, хто серед загальної колотнечі вмів зберегти себе самого, вирнути з болота анархії, потопивши в ньому другого, забезпечивши себе самого, погубивши інших..."

Це слова Шевченкового друга, історика Миколи Костомарова про епоху „руїни" в історії нашого народу між 1659 і 1667 роками коли формувалося державницьке обличчя Европи... Оті (як писав Шевченко) „войни, військовії свари" більшою мірою причинилися до упадку української державности протягом наступних сто років, ніж чужоземна агресія.

Не пробую наслідувати пророка Осії (в Шевченковому оформленні — „Погибнеш, згинеш Україно...") Але, прочитуючи національні українські часописи у вільному світі та головні публікації совєтської України, я хоч-не-хоч тривожуся думкою, що майбутній історик нашої епохи може колись написати подібний страшний осуд і про нас усіх — якщо ми, разом і поодинці, не припинимо походу „лемінґів" на кручу побережжя, яке зветься час. У двотисячному році — трава ростиме після більшости з-поміж нас. Чи не краще було б, щоб після нас росли зелені дерева вільної української преси, плекані нащадками українських журналістів, та засвідчували б те, чого так прагнула Леся Українка: щоб Україна була політичною силою. Сьогодні та в майбутньому.

Посилюють...

(Продовження зі стор. 1)

тепер, окрему увагу звертається на те, щоб заохочувати учнів говорити між собою по-російськи теж на перервах і „поза школою", і, на жаль, деякі вчителі прискіпливо цього вимагають.

В обличчі цього чергового навального наступу режиму на нашу мову і українське шкільництво, українці в діяспорі повинні докласти всіх зусиль, щоб в контексті допомоги українському народові у його боротьбі з цією новою хвилею лінґвіциду повсюдно, а головно на не-українських і міжнародних форумах, розкривати цей злочинний замір Москви, опротестувати його і вжити заходів для його невтралізації. Зокрема слід поробити належні заходи на форумі ОН та у самому ЮНЕСКО незалежно від того, що під сучасну пору Москва із своїм бльоком і симпатиками з т. зв. Третього світу має в ЮНЕСКО великі впливи.

Це питання повинно стати негайно об'єктом нарад і відповідних висновків українських центральних громадських і політичних установ.

КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ ВИСТУПИТЬ НА ТЕЛЕВІЗІЇ

Українська Капеля Бандуристів під керівництвом Петра Китастого виступить із півгодинним концертом у п'ятницю, 17-го червня ц.р. в 8:30 год. вечора на телевізійному каналі 69 в Лігай Веллі, Па. З Капелею виступить також бандурист соліст Віктор Мішалов.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і Незіджалуваної
МАТЕРІ, БАБУНІ, СЕСТРИ І ТЕТИ

бл. п.

ОЛЬГИ ІРЕНИ зі СТРОНСЬКИХ ТРАСКИ

та
П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
БАТЬКА, ДІДУСЯ, ШВАҐРА І ВУЙКА

бл. п.

АНТОНА ТРАСКИ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

в суботу, дня 11-го червня 1983 року
в Балтімор, Мд., в церкві св. Михаїла, о год. 8:30 ранку;
у Вашінґтоні, Д. К., в українськім соборі св. Родини, о год. 8-ій ранку
в каплиці Домініканів, о год. 10-ій ранку
в св. Андрія, о год. 8:30 ранку
в неділю, дня 12-го червня 1983 р.
в св. Андрія, о год. 10-ій ранку;
в Чикаґо, Ілл., в соборі свв. Володимира і Ольги, о год. 10-ій ранку.

Горем прибиті:

дочка — ІРЕНА ТЕРЗІЄВ з родиною
син — ОЛЕКСАНДЕР з родиною
Ближча і дальша Родина

Відійшла від нас св. п. Марія Ємець

Повелінням законів буття у вівторок, 17-го травня, після короткої тяжкої недуги відійшла від нас, з'єднавшись з духами своїх найближчих, вдова і дружина славного віртуоза бандури і публіциста Василя Ємеця, св. п. Маруся Ємець.

Похорон її тлінних останків відбувся в суботу, 21-го травня, на цвинтарі Св. Христа в Лос Анджелесі, який завершив парох УКЦ імени Рождества Пресвятої Богородиці о. прелат Петро Леськів.

Сумно супроводжували покійну Марусю її рідня, приятелі і знайомі, а з нею і останню з відомої „трійці" Ємеців,(славний проф. Василь Ємець, її муж, її сестричка Оля). Усі вони, що були активними та повними бажання жити, залишили нас протягом минулого півторарічного часу несподівано та непередбачено.

Св. п. Маруся Ємець, зі славного роду Готр-Дорошенків, віддана українка, була протягом свого супружнього життя вірною подругою свого славного мужа Василя, ділила з ним його погляди і єдналася в любові до України, боронила з ним український консерватизм навіть і тоді, коли він був не „модним", а також голосила з ним ідею українського державного монархістично-гетьманського устрою. Віддана Богові, Україні та народові своєму була вона завжди активною в громадському церковному та культурному житті та завершила свій 82-літній шлях життя, бувши до останніх років членкинею нашого хору „Кобзар". І тому не дивно, що зі сльозами прощали її останнім добрим словом маестро Володимир Божик та автор цих рядків і присутні, тому що відійшла від нас гідна доня землі української, закінчивши свій життєвий шлях скромно і велично.

Ми клонимо наші голови перед цією світлочолою донею України і, прощаючи її, віремо, що пам'ять про Марусю Ємець житиме в українських поколіннях.

Д-р Святополк Шумський

Громада в Баффало відмічує 50-річчя Великого голоду в Україні

Поминаючи згадки про голодову облогу України по радіо на українських радіопрограмах Василя Шарвана і Патріярхального Товариства, імпрезу, яка мала місце в неділю, 29-го травня в Українському Домі „Дніпро", слід вважати першою в Баффало широкозакроєною акцією, спрямованою на засудження Москви за її злочин, заподіяний Україні 50 років тому, в наслідок якого згинуло кілька мільйонів людей.

За ініціятивою баффалівського Відділу Українського Конгресового Комітету відбулися в той день жалобні збори громадян, які прибрали форму голодового обіду, що складався з куска хліба і води. Біля кожної тарілки з хлібом лежала летючка, яка вже своїм заголовком „Москву на суд!" ясно говорила про суть і ціль зборів.

Збори відкрила голова Відділу УККА в Баффало Даша Процик і попросила присутнього на залі о. Івана Мака, пароха церкви св. Василія Великого в Ленкестер, розпочати їх молитвою. Після цього проф. Зенон Саган виголосив доповідь, яка своїм змістом відповідала меті зборів. Доповідач підкреслив, що винищення українців як нації започаткував перший большевицький володар—Ленін. Його слідами пішов Сталін. Винищування українського народу проходило продумано: спочатку винищено духовну і світську провідні верстви, а згодом Москва взялася за винищення українського села, українського селянства, яке становило основну субстанцію українського народу.

З тією метою Москва саме і створила штучний голод в Україні. Нав'язуючи до розкладених по столах летючок, проф. Саган заявив, що Захід не має відваги ставити Москву перед суд. Та й, зрештою, саме осудження не допоможе. Москву треба розбити, а тоді судити. Прикінці проф. Саган звернув увагу на правильність погляду президента Роналда Реґена, який має відвагу твердити, що корінь світового лиха знаходиться у Москві.

Хоч жалобні збори були подумані тільки для громадян українського роду, участь у них взяли теж особи не українського походження. Ними були: д-р Джозеф Фекете, професор географії у Стейтовому коледжі в Баффало, і Джуліян Кубінєць, міський суддя. Перший з них обізнаний з українськими справами, і справу голоду в Україні включив навіть у програму своїх викладів у коледжі. Суддя Кубінєц довідався про відмічення роковин голоду з газети „Баффало Нюз". Прочитавши про жахливі наслідки голоду, суддя Кубінєц зробив порівняння між кількістю жертв голоду в Україні і кількістю помордованих в Катині польських офіцерів. Гори українських жертв зробили на нього потрясаюче враження.

Про голод в Україні і про відмічення 50-их роковин цього народовбивства були досить обширні згадки в „Баффало Нюз" в числах за 16-го і 25-го травня ц.р., а крім того, 26-го травня місцева радіовисильня WGR55 передала інтерв'ю на тему голоду. Інтерв'ю провів репортет радіовисильні Джордж Вальковські з головою Відділу УККА Дашею Процик.

Жалобні збори притягнули увагу трьох місцевих телевізійних станцій, які згодом передави фрагменти зборів в рамках своїх вістей. Світлина зі зборів з відповідним поясненням була поміщена 30-го травня у „Баффало Нюз". На залі була присутня п-і Бандрівська, яка пережила голодову трагедію.

Збори закінчено українським національним гимном.

Михайло Лоза

• РОЗШУКИ •

Родина з України, жиє в Бібрці, Площа Бенеша 20/13 просить **СТЕФАНІЮ АВДИКОВИЧ-ЖЕРАСІ** написати до них. Син п. Жерасі „маленький" Тіто тепер працює в Нюйорському університеті.

● РІЗНЕ ●

HELP WANTED

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 18-го ЧЕРВНЯ 1983 р.

Гартфорд, Конн. Річні загальні збори 277-го Відд., о год. 3-ій по пол. в залі УНДому при 961 Ведерсфільд Авеню в Гартфорді, Конн. На загальних зборах буде присутній СТЕПАН ГАВРИШ, головний організатор УНС. Після Зборів відбудеться висвітлення історичного фільму УНС продукції Славка Новицького „ЗА СТЕРНОМ ДОЛІ". — С. Кравець, фін. секр.

НЕДІЛЯ, 19-го ЧЕРВНЯ 1983 р.

Парма, Огайо. Місячні збори Т-ва ім. Ів. Франка 334-ий Відд., о год. 12:30 по пол. в домі фінансового секретаря при 3324 Торрінґтон вул. в Пармі, Огайо. Проситься членство прибути і вирівняти вкладки. — Управа.

НЕДІЛЯ, 19-го ЧЕРВНЯ 1983 р.

Нюарк, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 76-ий Відд., о год. 1-ій по пол. в українській католицькій школі при Сенфорд Авеню і Айві вул. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. Найкраще платити вкладки чеками та посилати прямо до Відділу. — Юлія Демчук, секр.